

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ INTERREG V-A ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ

Σχέδιο Αξιολόγησης του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα - Κύπρος 2014 - 2020»

Νοέμβριος 2016

Περιεχόμενα

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ	2
EXECUTIVE SUMMARY	4
ΠΡΟΟΙΜΙΟ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Στόχοι, εύρος / εστίαση και συντονισμός	9
1.1 Στόχοι του Σχεδίου Αξιολόγησης	9
1.2 Πεδίο αναφοράς.....	12
1.3 Ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων / στοιχεία και δεδομένα αναφοράς	13
1.4 Μηχανισμοί συντονισμού	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Πλαίσιο Αξιολόγησης	18
2.1 Κατανομή αρμοδιοτήτων και συμμετοχή των εταίρων	18
2.2 Ανθρώπινο δυναμικό και τεχνογνωσία	22
2.3 Εκπαιδευτικές δράσεις σχετικά με τις αξιολογήσεις.....	23
2.4 Στρατηγική δημοσιοποίησης των ευρημάτων των αξιολογήσεων	24
2.5 Χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός	25
2.6 Στρατηγική διαχείρισης ποιότητας των αξιολογήσεων.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Σχεδιαζόμενες Αξιολογήσεις	31
3.1 Περιγραφή	31
3.2 Διάρκεια και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα	41

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Το παρόν Σχέδιο Αξιολόγησης συντάχθηκε από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης¹ των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία με την υποστήριξη εξωτερικών εμπειρογνομώνων, σύμφωνα με τα σχετικά οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013 (άρθρα 50, 54, 56, 114) και στον Κανονισμό (ΕΕ) 1299/2013 (άρθρο 14). Στηρίχτηκε επίσης στα σχετικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Προγράμματος INTERACT, της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (Ελλάδα) και της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (Κύπρος).

Το όραμα που αποτυπώνει το Πρόγραμμα για τη διασυνοριακή περιοχή είναι η καθιέρωσή της ως πόλος αειφόρου ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας. Οι Ειδικοί Στόχοι του Προγράμματος που συνιστούν και την έκφραση της επιθυμητής αλλαγής, εστιάζουν στην αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ, στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ, στην εξοικονόμηση ενέργειας στα δημόσια κτίρια, στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος από τις δημόσιες μεταφορές σε αστικές περιοχές με σημαντική αέρια ρύπανση και στην ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και της ασφάλειας στις θαλάσσιες μεταφορές. Τους Ειδικούς Στόχους συμπληρώνουν επίσης η βελτίωση της από κοινού διαχείρισης κινδύνων από καταστροφές, της ελκυστικότητας των περιοχών φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και της διαχείρισης της παράκτιας ζώνης, καθώς και της αποδοτικότητας στη χρήση των αποβλήτων και των υδατικών πόρων.

Από την εκ των προτέρων αξιολόγηση του Προγράμματος τεκμηριώνεται ότι οι Ειδικοί Στόχοι που περισσότερο εξυπηρετούν τις διαπιστωμένες ανάγκες της διασυνοριακής περιοχής είναι ο Ειδικός Στόχος της βελτίωσης της διαχείρισης κινδύνων από φυσικές, τεχνολογικές και ανθρωπιστικές καταστροφές, ο Ειδικός Στόχος της βελτίωσης του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και της διαχείρισης της παράκτιας ζώνης και ο Ειδικός Στόχος της βελτίωσης της αποδοτικότητας στη χρήση των αποβλήτων και των υδατικών πόρων.

¹ ΥΑ 109283/ΕΥΘΥ 1012/ΦΕΚ Β 2362/04.11.2015

Το Σχέδιο Αξιολόγησης προβλέπει την εκπόνηση 2 αξιολογήσεων εφαρμογής το 2018 και το 2024 αντίστοιχα και 2 αξιολογήσεων επιπτώσεων το 2020 και το 2022, συνολικού προϋπολογισμού 83.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), που θα πραγματοποιηθούν από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης θα είναι υπεύθυνη για το συντονισμό και τη διαχείριση ποιότητας σε όλες τις φάσεις του κύκλου εξέλιξης των αξιολογήσεων. Για τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) και το ευρύ κοινό, το Σχέδιο Αξιολόγησης και οι οικείες Αξιολογήσεις, θα δημοσιεύονται στο διαδίκτυο και στα κοινωνικά δίκτυα, ενώ θα παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης και οι τροποποιήσεις του, καθώς και τα ευρήματα των Αξιολογήσεων θα υποβάλλονται προς εξέταση και έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης.

EXECUTIVE SUMMARY

The Evaluation Plan was prepared by the Managing Authority with the support of external experts, according to the Common Provisions Regulation on the Structural Funds, no. 1303/2013 (Articles 50, 54, 56, 114) and the Specific Provisions Regulation for the European Territorial Cooperation objective no. 1299/2013 (Article 14). It was also based on the relative documents of the European Commission, the INTERACT Programme and the Special Authority for Strategy, Planning and Evaluation of the Ministry of Economy, Development and Tourism (Greece) and the Directorate General for European Programmes, Coordination and Development (Cyprus).

The vision that the Programme sets is the establishment of the cross-border area as a pole for sustainable development and competitiveness. The Specific Objectives of the Programme that constitute the expression of the desired change, focus on increasing the use of ICT, enhancing the extroversion of SMEs, energy saving, reducing urban environmental footprint of public transports and enhancing interoperability and security of maritime transport. The Specific Objectives are complemented by the enhancement of disasters' risk management, the improvement of the attractiveness of areas of natural and cultural interest, the maritime spatial planning and coastal zone management and the management of wastewaters and water resources.

The ex ante evaluation of the Programme documents that the Specific Objectives that best serve the identified needs of the cross-border region are: the specific objective of enhanced risk management against natural, technological and humanitarian disasters, the specific objective of improved maritime spatial planning and coastal zone management and the specific objective of effective management of wastewater and water resources.

The Evaluation Plan foresees two implementation evaluations in 2018 and 2024 respectively and two impact evaluations in 2020 and 2022, of a total budget of 83,000 euros, that will be carried out by independent external experts. The Managing Authority will be responsible for the coordination and quality management in all phases of the evaluation cycle. The Evaluation Plan and the evaluations will be published on the internet and social media, and they will also be presented at various events in order to reach stakeholders and the public at large.

The Evaluation Plan and its amendments, as well as Evaluation findings will be submitted to the Monitoring Committee so as to be reviewed and approved.

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Το Σχέδιο Αξιολόγησης καθορίζει τη στρατηγική για την αξιολόγηση του Προγράμματος Συνεργασίας καθ'όλη την περίοδο εφαρμογής του λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα από τις αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού, καθώς και το χρηματοοικονομικό πλαίσιο.

Το Σχέδιο, μέσω της παροχής τεκμηριωμένων πληροφοριών για βασικές πτυχές του Προγράμματος, σκοπεύει να συμβάλλει στη λήψη αποφάσεων που θα οδηγήσουν στη χρηστή διαχείριση των οικονομικών πόρων και στη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων, ενισχύοντας έτσι τόσο την ορατότητα της Κοινοτικής χρηματοδότησης, όσο και κυρίως, βελτιώνοντας την καθημερινότητα των πολιτών της διασυνοριακής περιοχής Ελλάδας-Κύπρου.

Η πρόοδος στην εφαρμογή του Σχεδίου Αξιολόγησης, καθώς και τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων, θα τροφοδοτούν τις αντίστοιχες ετήσιες εκθέσεις, καθώς και την τελική έκθεση υλοποίησης του Προγράμματος.

Η σύνοψη των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων που θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου θα υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Τέλος, υπογραμμίζεται ότι ο δυναμικός χαρακτήρας του Προγράμματος και οι ανάγκες/προκλήσεις που μπορεί να εμφανιστούν κατά τη διάρκεια εφαρμογής του, καθιστούν τις προβλεπόμενες αξιολογήσεις περισσότερο ενδεικτικές παρά πλήρως δεσμευτικές. Κατά συνέπεια, το Σχέδιο Αξιολόγησης θα επανεξετάζεται τακτικά ούτως ώστε να ανταποκρίνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες του Προγράμματος.

Πληροφορίες για το Πρόγραμμα Συνεργασίας

Το Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A "Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020" εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 27.07.2015 με την απόφαση CCI2014TC16RFCB055, ενώ στις 17.12.2015 με την απόφαση C(2015) 9623 εγκρίθηκε η 1η αναθεώρησή του. Η περιοχή διασυνοριακής συνεργασίας περιλαμβάνει, για την Ελλάδα τρεις Περιφέρειες (Κρήτης, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου), ενώ για την Κυπριακή Δημοκρατία, το σύνολο της χώρας.

Περιφέρειες NUTS II	Περιφέρειες NUTS III
CY00-Κύπρος	CY000-Κύπρος
EL41-Βόρειο Αιγαίο	EL411-Λέσβος
	EL412-Σάμος
	EL413-Χίος
EL42-Νότιο Αιγαίο	EL421-Δωδεκάνησα
	EL422-Κυκλάδες
EL43-Κρήτη	EL431-Ηράκλειο
	EL432-Λασιθί
	EL433-Ρέθυμνο
	EL434-Χανιά

Το Πρόγραμμα διαρθρώνεται στους εξής Άξονες Προτεραιότητας:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΑΠ) 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας στη διασυνοριακή περιοχή

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Αποδοτική χρήση ενέργειας και βιώσιμες μεταφορές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος

Ο προϋπολογισμός της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος ανέρχεται σε **55.299.108 €**, εκ των οποίων το 85%, ήτοι **47.004.240 €**, είναι η κοινοτική συνδρομή του ΕΤΠΑ, ενώ το 15%, ήτοι **8.294.868 €**, είναι η εθνική συμμετοχή των συμμετεχουσών κρατών (Ελλάδας και Κύπρου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Στόχοι, εύρος / εστίαση και συντονισμός

1.1 Στόχοι του Σχεδίου Αξιολόγησης

"Οι αξιολογήσεις πραγματοποιούνται με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της εφαρμογής των Προγραμμάτων, καθώς και για τη μελέτη της αποτελεσματικότητας, της απόδοσης και των επιπτώσεών τους" (Άρθρο 54, παρ. 1 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων).

Το κανονιστικό πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου αναδεικνύει emphatically τον προσανατολισμό στα αποτελέσματα, την παρουσίαση μιας συνεπούς λογικής της παρέμβασης για την αντιμετώπιση των αναπτυξιακών αναγκών που έχουν προσδιοριστεί και τον καθορισμό του πλαισίου αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των Προγραμμάτων, ενώ, ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται και στην υποχρέωση των Αρχών Διαχείρισης να εκπονήσουν Σχέδια Αξιολόγησης.

Στο παρελθόν οι αξιολογήσεις εστίαζαν περισσότερο στα στοιχεία υλοποίησης και απορρόφησης των πόρων. Πλέον, η έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση της πραγματοποίησης των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και στην εκτίμηση των επιπτώσεων.

Οι στόχοι των Σχεδίων Αξιολόγησης συνοψίζονται στις ακόλουθες μείζονες επιδιώξεις που αναλυτικά είναι:

- Η βελτίωση της ποιότητας της αξιολόγησης μέσω του κατάλληλου προγραμματισμού, περιλαμβανομένης της παραγωγής και συλλογής των αναγκαίων στατιστικών δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 54, παρ. 2).
- Η συμβολή στη διασφάλιση χρηστής διαχείρισης του Προγράμματος και στη λήψη αποφάσεων που βασίζονται στα αποτελέσματα των αξιολογήσεων.
- Η παροχή ενός πλαισίου για τον προγραμματισμό αξιολογήσεων εκτίμησης των επιπτώσεων (Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 56, παρ. 3).
- Η διασφάλιση ότι οι αξιολογήσεις παρέχουν εισροές για τις ετήσιες εκθέσεις του Προγράμματος.
- Η διευκόλυνση της σύνθεσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των ευρημάτων από τις αξιολογήσεις που διεξάγονται σε διαφορετικά κράτη – μέλη και η ανταλλαγή ουσιαδών πληροφοριών και δεδομένων.

- Η διασφάλιση ότι οι πόροι που διατίθενται για τη χρηματοδότηση και διαχείριση των αξιολογήσεων είναι επαρκείς (Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 54, παράγρ. 2).

Το παρόν Σχέδιο Αξιολόγησης του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020, αποτελεί τόσο ένα κείμενο στρατηγικού χαρακτήρα ορίζοντας ένα πλαίσιο το οποίο θα συνοδεύει το Πρόγραμμα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής του, όσο και ένα κείμενο επιχειρησιακού χαρακτήρα, με την έννοια ότι συνιστά ένα εργαλείο διοίκησης και οδικό χάρτη χρονοπρογραμματισμένων ενεργειών. Επιπλέον έχει τον απαιτούμενο δυναμικό χαρακτήρα. Ενώ είναι δηλαδή λεπτομερές, έχει σε κάποιο βαθμό και γενικό χαρακτήρα, διαθέτοντας υποδοχείς για μελλοντικές επικαιροποιήσεις σύμφωνα με τις ανάγκες του Προγράμματος.

Ο καταρχήν οδηγός και η έκφραση του προγραμματικού σχεδιασμού, που είναι η λογική της παρέμβασης, αντικατοπτρίζεται και ενισχύεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης, καθώς στην προκειμένη περίπτωση του παρόντος σχεδίου, θεμελιώνει την τεκμηρίωση των αξιολογήσεων που επιλέχθηκαν να πραγματοποιηθούν, με την ανάλογη εστίαση και βαρύτητα στους Ειδικούς Στόχους και στο Σύστημα Δεικτών του Προγράμματος.

Ειδικοί στόχοι και σύστημα δεικτών του Προγράμματος

	Ειδικοί στόχοι	Δείκτες αποτελεσμάτων	Δείκτες Εκρμών
1.1	Αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος	Φυσικά πρόσωπα που αλληλεπιδρούν επιγραμματικά (on-line) με δημόσιες αρχές κατά τους τελευταίους 12 μήνες	Πλήθος ΤΠΕ εφαρμογών που αναπτύσσονται
1.2	Ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ	Αξία ετήσιων εξαγωγών (εκτός πετρελαιοειδών)	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη. Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική υποστήριξη. Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με Ερευνητικά Ινστιτούτα.
2.1	Αύξηση της εξοικονόμησης της ενέργειας στα δημόσια κτίρια	Μεταβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας	Ενεργειακή απόδοση: Μείωση της ετήσια κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων. Πλήθος δημόσιων κτιρίων που υποστηρίζονται για την ενεργειακή αναβάθμισή τους

Ειδικοί στόχοι		Δείκτες αποτελεσμάτων	Δείκτες Εκροών
2.2	Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος από τις δημόσιες μεταφορές	Βελτίωση του μέσου ετήσιου επιπέδου αερίων ρύπων σε αστικές περιοχές άνω των 120.000 κατοίκων	Σχέδια βιώσιμων αστικών μεταφορών. Έργα που ενσωματώνουν ΤΠΕ στις μεταφορές.
2.3	Ενίσχυση των συστημάτων θαλάσσιων μεταφορών	Αύξηση της επιβατικής κίνησης στους λιμένες που επωφελούνται από τις παρεμβάσεις	Λιμένες με βελτιωμένα συστήματα διαχείρισης και ασφάλειας μεταφορών
3.1	Αύξηση της πρόληψης κινδύνων και προστασία από φυσικές, τεχνολογικές και ανθρωπιστικές καταστροφές	Ποσοστιαία αύξηση στον ωφελούμενο πληθυσμό	Αριθμός κοινών ή από κοινού συντονισμένων συστημάτων διαχείρισης διασυννοριακών φυσικών, τεχνολογικών και ανθρωπογενών καταστροφών.
3.2	Βελτίωση της ελκυστικότητας των περιοχών φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος	Μεταβολή στις ετήσιες διανυκτερεύσεις σε τουριστικά καταλύματα.	Αειφόρος τουρισμός: αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε υποστηριζόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και τόπους τουριστικού ενδιαφέροντος.
3.3	Ανάπτυξη Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Διαχείρισης της Παράκτιας Ζώνης	Επιφάνεια που καλύπτεται από θεσμικές ρυθμίσεις ή κοινά σχέδια δράσης για την υλοποίηση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού.	Πλήθος ερευνών, μελετών, σχεδίων και πληροφοριακών συστημάτων, για την υλοποίηση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού.
3.4	Βελτίωση της αποδοτικότητας στη χρήση των πόρων	Ποσοστό των οικιακών αποβλήτων που εκτρέπονται από την ταφή	Στερεά απόβλητα: Πρόσθετη δυναμικότητα ανακύκλωσης αποβλήτων. Υδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης.
4.1	Αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος	-	Αριθμός απασχολούμενων (FTEs) των οποίων οι αποδοχές συγχρηματοδοτούνται από την Τεχνική Βοήθεια

1.2 Πεδίο Αναφοράς

Το παρόν Σχέδιο Αξιολόγησης αφορά αποκλειστικά το Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020» που χρηματοδοτείται με πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, της Ελλάδας και της Κύπρου.

Χρονικά αναφέρεται στην προσεχή περίοδο μέχρι το 2025 όταν και θα υποβληθεί η τελική έκθεση υλοποίησης του Προγράμματος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το περιεχόμενο, η θεματική συγκέντρωση και οι ειδικοί στόχοι του Προγράμματος προσδιορίζουν σε σημαντικό βαθμό τα πεδία στα οποία θα διενεργηθούν αξιολογήσεις, ιδιαίτερα οι αξιολογήσεις επιπτώσεων.

Στην περίπτωση που ανακύψουν επείγουσες ανάγκες, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης έχει την ευελιξία, να δρομολογήσει την εκπόνηση επιπλέον αξιολογήσεων.

1.3 Ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων / στοιχεία και δεδομένα αναφοράς

Η μελέτη των σχετικών με το αντικείμενο στοιχείων και δεδομένων, συνεισφέρει στον προσανατολισμό των αξιολογήσεων. Τέτοια στοιχεία και δεδομένα αναφοράς για το παρόν Σχέδιο Αξιολόγησης αποτελούν τα παρακάτω:

- Η σχετική επιστημονική βιβλιογραφία για τις αξιολογήσεις εφαρμογής και εκτίμησης επιπτώσεων.
- Η κεφαλοποιημένη γνώση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και της Κοινής Γραμματείας από την εργασία και τις εμπειρίες από προηγούμενες προγραμματικές περιόδους.
- Οι Ετήσιες Εκθέσεις υλοποίησης και η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του αντίστοιχου Προγράμματος της περιόδου 2007-2013.
- Το έργο που ανέθεσε η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (DGRegio), στο πλαίσιο εκπόνησης των εκ των υστέρων αξιολογήσεων της περιόδου 2007-2013, για το «Πακέτο Εργασίας 11» με θεματικό πεδίο την «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».
- Οι οδηγοί – κατευθυντήρια κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και οι εγκύκλιοι των αρμόδιων υπηρεσιών Ελλάδας και Κύπρου για την περίοδο 2014-2020.
- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020».
- Η Ex ante Αξιολόγηση του Προγράμματος Interreg V-A «Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020» και οι έρευνες πεδίου ορισμού τιμών βάσης για δύο δείκτες αποτελεσμάτων.
- Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Interreg V-A «Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020».
- Η Επικοινωνιακή Στρατηγική του Interreg V-A «Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020».

Από τα σημεία που ανέδειξε η αξιολόγηση κατά τη διάρκεια του Προγράμματος 2007-2013, έχουν καταγραφεί οι ακόλουθες κύριες διαπιστώσεις / διδάγματα που συνιστούν χρήσιμες εισροές είτε για προληπτικές ενέργειες στο πλαίσιο της παρακολούθησης και διαχείρισης του νέου Προγράμματος, είτε για τις αξιολογήσεις εφαρμογής του.

Πιο συγκεκριμένα, η επιλογή των παρεμβάσεων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα, θα πρέπει να καταλήγει σε πράξεις τέτοιες ώστε οι δυνητικές συνέργειες που έχουν εντοπιστεί στον αρχικό σχεδιασμό, πράγματι να προκύπτουν και να δημιουργούνται πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Οι περιορισμοί που υπήρξαν στην περίοδο 2007-2013 λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης στις δύο χώρες, αν και έχουν αμβλυνθεί, δεν έχουν εκλείψει πλήρως. Με την περιορισμένη ρευστότητα και τη δυσκολία πρόσβασης σε πιστώσεις και δεδομένης της ανάγκης εξόφλησης των δαπανών για την εν συνεχεία πιστοποίηση και πληρωμή τους, ενδέχεται να εμφανιστούν σχετικές δυσκολίες των δικαιούχων.

Υψηλής προτεραιότητας κρίθηκε η έγκαιρη εξέταση των πράξεων που εμφανίζουν χαμηλό βαθμό ανάληψης νομικών δεσμεύσεων σε σχέση με το χρόνο ένταξής τους και η πιθανή επανεξέταση του προϋπολογισμού τους με στόχο να είναι ρεαλιστική και εφικτή η απορρόφηση του συνόλου των δεσμευμένων πόρων του Προγράμματος.

Περιθώρια βελτίωσης αναγνωρίστηκαν επίσης ως προς την ταχύτητα της χρονικής ακολουθίας ένταξης, συμβασιοποίησης, απορρόφησης και πιστοποιήσεων των δαπανών των έργων.

Η αξιολόγηση των εμπλεκόμενων φορέων υπέδειξε ότι στην Κύπρο οι φορείς υλοποίησης παρουσιάζουν μεγαλύτερη ευελιξία λόγω της ύπαρξης περισσότερο απλουστευμένων διαδικασιών στο νομικό πλαίσιο. Από την άλλη πλευρά στην Ελλάδα οι διαδικασίες διεξαγωγής διαγωνισμών είναι περισσότερο χρονοβόρες.

Τέλος, μεταξύ των συστάσεων καταγράφηκε η ανάγκη μεγαλύτερης έμφασης σε δράσεις ισχυρού διασυνοριακού χαρακτήρα κατά την αξιολόγηση των προτάσεων και την επιλογή των έργων προς χρηματοδότηση, καθώς και μεγαλύτερης έμφασης στη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων των έργων.

Τα παραπάνω καταρχήν συνηγορούν στο ότι η αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος απαιτείται να εξετάσει, πέραν των άλλων, τα κριτήρια επιλογής των έργων και επάρκειας των δικαιούχων και τους μηχανισμούς διαχείρισης. Για την πληρότητα της ως αξιολόγηση εφαρμογής θα πρέπει βεβαίως να αποτιμήσει τη συνέπεια της στρατηγικής, το σύστημα δεικτών, την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα, τη διασυνοριακή προστιθέμενη αξία, τις δράσεις επικοινωνίας και το συνολικό μηχανισμό παρακολούθησης, διαχείρισης και ελέγχου. Μέσω της αξιολόγησης θα αναλυθούν με συστηματικό τρόπο τα δεδομένα της υλοποίησης και διαχείρισης έτσι ώστε να εντοπιστούν τα σημεία του Προγράμματος που ενδεχομένως χρειάζονται βελτίωση, να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων και η ικανοποιητική εξέλιξη του Προγράμματος μέχρι τη λήξη του. Με βάση τα παραπάνω, η εν λόγω αξιολόγηση είναι σκόπιμο να γίνει σε σχετικά αρχικό στάδιο του κύκλου ζωής του Προγράμματος και να επαναληφθεί στη λήξη του.

Επιπλέον, προκειμένου να αναδειχθεί η προσέγγιση εστίασης στα αποτελέσματα, που διατρέχει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του Προγράμματος, απαιτείται η αξιολόγηση των επιπτώσεων του. Με άλλα λόγια η αξιολόγηση της αλλαγής που επέφερε η υλοποίηση των παρεμβάσεων, ήτοι της επίτευξης ή μη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και η διάκριση των επιπτώσεων που οφείλονται στο Πρόγραμμα από εκείνες που οφείλονται σε άλλους παράγοντες. Χρονικά, οι αξιολογήσεις αυτές θα πρέπει να εκτελεστούν στο τέλος της περιόδου υλοποίησης προκειμένου να έχουν γίνει ορατές οι επιπτώσεις ή να μπορούν να εκτιμηθούν με εγκυρότητα.

1.4 Μηχανισμοί συντονισμού

Αναφορικά με τους μηχανισμούς συντονισμού, επιτελικά καταρχήν, η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (DG Regio) μέσω της Μονάδας Αξιολόγησης (Evaluation Unit) επικοινωνεί τόσο το σχεδιασμό, όσο και τα σχετικά εργαλεία για τα επιμέρους είδη αξιολογήσεων. Πρόσφατα επίσης, μετά από σχετικό διαγωνισμό, η εν λόγω Διεύθυνση ανέθεσε έργο με αντικείμενο τη λειτουργία Evaluation Help desk που μεταξύ άλλων θα υποστηρίζει τα Κράτη – Μέλη σε θέματα σχετικά με τα Σχέδια Αξιολόγησης των Προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των Προγραμμάτων Εδαφικής Συνεργασίας.

Ακόμη, το Πρόγραμμα INTERACT παρέχει και θα συνεχίσει να παρέχει τεχνική υποστήριξη και εκπαιδύσεις στα εν λόγω πεδία, για μεθόδους, εργαλεία και απαιτήσεις δεδομένων, για τη διαχείριση ποιότητας και την επικοινωνία των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων.

Στην Κύπρο, με την εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ ΕΠΣΑ) έχει συσταθεί Ομάδα Εργασίας για Δράσεις Αξιολόγησης για το γενικό συντονισμό της παρακολούθησης και υποστήριξης των έργων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη» και «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή», για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Στην Ελλάδα, έγινε η Συγκρότηση Δικτύου Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, ενώ για την παροχή στατιστικών πληροφοριών για τους δείκτες των Προγραμμάτων υπογράφηκε σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και της Εθνικής Αρχής Συντονισμού για το ΕΣΠΑ 2014-2020.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, συνεργαζόμενη με τις αρχές και επιτελικές δομές που εμπλέκονται στην παροχή τεχνικής βοήθειας σχεδιασμού, θα είναι υπεύθυνη για το συντονισμό σε όλες τις φάσεις του κύκλου προετοιμασίας - εξέλιξης των αξιολογήσεων και επικοινωνίας των ευρημάτων τους, συμπεριλαμβανομένης και της πρόνοιας έγκαιρης εξασφάλισης των δεδομένων που τυχόν απαιτούνται από τους επίσημους φορείς του στατιστικού συστήματος (EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου), καθώς και από άλλους φορείς που συνδέονται με το σύστημα δεικτών του Προγράμματος.

Επιπλέον, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης συμμετέχει δια της Μονάδας Α΄ στη διαδικασία συντονισμού σε εθνικό επίπεδο και συγκεκριμένα στο Δίκτυο Αξιολόγησης² των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, προκειμένου να διασφαλίσει τη διάχυση της πληροφόρησης, οδηγιών και κατευθύνσεων καθώς και την προσαρμογή αυτών στις ιδιαίτερες απαιτήσεις των προγραμμάτων αρμοδιότητας της Υπηρεσίας. Επιπλέον, η Μονάδα Α΄ της ΕΥΔ συμμετέχει στο Δίκτυο Αξιολόγησης Προγραμμάτων Interreg 2014-2020 που συντονίζεται από το Interact, καθώς και στη σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Περιβάλλον Μηχανισμών Συντονισμού

Όπως αναφέρεται και στο Προγραμματικό Έγγραφο, θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια προκειμένου να προωθηθούν πιθανές συνέργειες με προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από τα ΕΔΕΤ, τόσο με τομεακά/περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα της περιοχής συνεργασίας (π.χ. ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης, Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη), όσο και με άλλα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας (BALKAN MED, MED, MED ENI). Απώτερος στόχος αυτής της επιδίωξης είναι τόσο η διεύρυνση της προοπτικής της αξιολόγησης μέσω του εμπλουτισμού της με σχετικά με την περιοχή συνεργασίας δεδομένα και ευρήματα από άλλα προγράμματα, όσο και η αποφυγή επαναλήψεων.

²Το Ελληνικό Δίκτυο Αξιολόγησης έχει σκοπό το συντονισμό και την αποτελεσματική μεταφορά εμπειριών και ανταλλαγή απόψεων σε θέματα αξιολόγησης και συντονίζεται από την Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Πλαίσιο Αξιολόγησης

2.1 Κατανομή αρμοδιοτήτων και συμμετοχή των εταίρων

Το σύστημα των εμπλεκόμενων στο Σχέδιο Αξιολόγησης προβλέπει συγκεκριμένη κατανομή αρμοδιοτήτων στα διάφορα μέρη με απώτερο σκοπό τον άρτιο συντονισμό, τη διαφάνεια και την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση. Πιο αναλυτικά:

Επιτροπή Παρακολούθησης

- ✓ Εξετάζει, σχολιάζει και εγκρίνει το Σχέδιο Αξιολόγησης και κάθε τροποποίηση του. Επίσης εξετάζει την πρόοδο στην εφαρμογή του.
- ✓ Αν κριθεί απαραίτητο, το Σχέδιο Αξιολόγησης επικαιροποιείται και εκ νέου εγκρίνεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης.
- ✓ Μπορεί να συστήσει ειδικές ομάδες εργασίας για την εμπλοκή των εταίρων στα θέματα της αξιολόγησης.
- ✓ Δύναται να υποβάλει παρατηρήσεις στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης αναφορικά με τις αξιολογήσεις του Προγράμματος και παρακολουθεί τα μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα των παρατηρήσεων της.

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

- ✓ Διασφαλίζει αφενός την πραγματοποίηση αξιολογήσεων, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και των επιπτώσεων του Προγράμματος και αφετέρου ότι τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού μία αξιολόγηση θα εκτιμήσει τον τρόπο με τον οποίο η υποστήριξη του ΕΤΠΑ έχει συμβάλει στην επίτευξη των στόχων κάθε άξονα προτεραιότητας.
- ✓ Η εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης, οι τυχόν επικαιροποιήσεις του και οι αξιολογήσεις του Προγράμματος, οργανώνονται, συντονίζονται και επιβλέπονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης.
- ✓ Κοινοποιεί το Σχέδιο Αξιολόγησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του συστήματος SFC.

- ✓ Λαμβάνει μέτρα για την προετοιμασία, ορθή εκτέλεση και διαφάνεια των διαγωνισμών ανάθεσης έργου στους εξωτερικούς αξιολογητές, ενώ παρακολουθεί και ελέγχει τα παραδοτέα τους.
- ✓ Αξιολογεί την ποιότητα και την εγκυρότητα των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων και εισηγείται στην Επιτροπή Παρακολούθησης μέτρα με στόχο τη βελτίωση της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος.
- ✓ Θα υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως την 31^η Δεκεμβρίου 2022, έκθεση που θα παρουσιάζει και θα σχολιάζει τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού.

Κοινή Γραμματεία

- ✓ Οργανώνει το σύστημα παρακολούθησης ούτως ώστε να παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες που συνιστούν εισροές δεδομένων για τις αξιολογήσεις.
- ✓ Επικουρεί το έργο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης στην παρακολούθηση του Σχεδίου Αξιολόγησης και των Αξιολογήσεων. Επίσης παρέχει στους εξωτερικούς αξιολογητές ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα του συστήματος παρακολούθησης, έγγραφα και πληροφορίες απαραίτητες για την εκτέλεση του έργου τους.

Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης

- ✓ Παρέχει τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις για την προετοιμασία και διενέργεια των αξιολογήσεων του ΕΣΠΑ.
- ✓ Συντονίζει τη διαδικασία αξιολόγησης των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ.
- ✓ Συντονίζει το Δίκτυο Αξιολόγησης και μεριμνά για την ποιότητα των αξιολογήσεων, για την αξιοποίηση των δεδομένων και πορισμάτων της αξιολόγησης του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του.
- ✓ Παρέχει οδηγίες, συντονίζει την κατάρτιση των Σχεδίων Αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και παρακολουθεί την πρόοδο στην εφαρμογή τους.
- ✓ Παρέχει οδηγίες για τη διενέργεια των αξιολογήσεων (αποτίμηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και του αντίκτυπου των Προγραμμάτων), επεξεργάζεται τα πορίσματα των αξιολογήσεων και παρέχει κατευθύνσεις σχετικά με την αναθεώρησή τους.

Επιτροπές Παρακολούθησης και Παραλαβής των Αξιολογήσεων

- ✓ Η εκπόνηση των αξιολογήσεων κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος, το έργο και τα παραδοτέα των εξωτερικών εμπειρογνομόνων, παρακολουθούνται από την οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής που συγκροτείται από στελέχη της ΔΑ/ΚΓ.

Εταίροι / ενδιαφερόμενα μέρη (εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές δημόσιες αρχές, οργανισμοί δημοσίου δικαίου, ιδιωτικοί οργανισμοί, εμπειρογνώμονες)

- ✓ Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης και πολυεπίπεδης διακυβέρνησης προβλέπεται η ενημέρωση και έκφραση γνώμης των εταίρων, καθώς και εμπλοκή εξωτερικών εμπειρογνομόνων.
- ✓ Η συμμετοχή των εταίρων στα ζητήματα των αξιολογήσεων ενθαρρύνεται είτε στο πλαίσιο της Επιτροπής Παρακολούθησης, είτε στο πλαίσιο ειδικών ομάδων εργασίας που συστήνονται από αυτήν.

Εντός του παραπάνω πλαισίου αρμοδιοτήτων, οι μηχανισμοί συντονισμού εγγυώνται την ανταλλαγή πληροφορίας σε οριζόντια θέματα αξιολόγησης, τη διευκόλυνση της διάχυσης της πληροφορίας και τη διαφάνεια.

**Μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Συνεργασίας
Interreg V-A «Ελλάδα - Κύπρος 2014 - 2020» με δικαίωμα ψήφου**

Ελλάδα
Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού
Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Περιφέρεια Κρήτης
Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ)
Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος
Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ)
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία
Κύπρος
Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης
Υπουργείο Εσωτερικών
Ένωση Δήμων Κύπρου
Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου

2.2 Ανθρώπινο δυναμικό και τεχνογνωσία

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, στελεχωμένη με 45 εργαζόμενους, είναι οργανωμένη σε πέντε (5) Μονάδες ως εξής:

- ✓ Μονάδα Α: Μονάδα Σχεδιασμού και Παρακολούθησης Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου, Παρακολούθησης Οριζοντίων Θεμάτων και του Προγράμματος Διαπεριφερειακής Συνεργασίας Interreg Europe
- ✓ Μονάδα Β1: Μονάδα Διαχείρισης – Παρακολούθησης Προγραμμάτων Βαλκανικής Χερσονήσου – Μαύρης Θάλασσας
- ✓ Μονάδα Β2: Μονάδα Διαχείρισης – Παρακολούθησης Προγραμμάτων στη Μεσόγειο και την Αδριατική
- ✓ Μονάδα Γ: Μονάδα Επαλήθευσης Δαπανών
- ✓ Μονάδα Δ: Μονάδα Διοίκησης και Πληροφορικής και Προγράμματος INTERACT.

Η παρακολούθηση της αξιολόγησης γίνεται από τη Μονάδα Α και τη Μονάδα Β2.

Την ΕΥΔ συνεπικουρεί η Κοινή Γραμματεία του Προγράμματος η οποία στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο θα στελεχώνεται με 8 εργαζόμενους.

Η συμμετοχή της ΕΥΔ στο (εθνικό) Δίκτυο Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014–2020, της παρέχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς ζητήματα που άπτονται των αξιολογήσεων των Προγραμμάτων.

Οι αξιολογήσεις του Προγράμματος θα πραγματοποιηθούν από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και η Κοινή Γραμματεία θα τους παρέχουν πληροφορίες και στοιχεία από την παρακολούθηση των εγκεκριμένων έργων και την εν γένει εξέλιξη του Προγράμματος.

Επιπλέον η ΕΥΔ θα εγγυηθεί την αποτελεσματική χρήση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων που διατίθενται για τις δραστηριότητες αξιολόγησης, καθώς και για την εξασφάλιση της «ιδιοκτησίας» (ownership) των δραστηριοτήτων αυτών.

Κατά συνέπεια, θα ακολουθηθεί μια μικτή προσέγγιση της εσωτερικής και εξωτερικής τεχνογνωσίας, που σε κάθε περίπτωση θα διασφαλίζει την ανεξαρτησία των αξιολογητών να παρουσιάζουν τα ευρήματα και τις συστάσεις τους.

2.3 Εκπαιδευτικές δράσεις σχετικά με τις αξιολογήσεις

Για την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, το συντονιστικό ρόλο σε θέματα Αξιολόγησης αναλαμβάνει η Μονάδα Α΄ Σχεδιασμού και Παρακολούθησης ΣΔΕ, Οριζοντίων Θεμάτων και του προγράμματος INTERREG EUROPE και ως εκ τούτου αναλαμβάνει τη διερεύνηση αναγκών και την κατάρτιση ετήσιου σχεδίου επιμόρφωσης σε θέματα αξιολόγησης, καθώς και τη διασύνδεση με την ΕΥΣΣΑ, εφόσον απαιτείται.

Σε συνέχεια της παρακολούθησης σχετικών επιμορφωτικών σεμιναρίων και συμμετοχής της σε οικεία δίκτυα από την αρχή της προγραμματικής περιόδου, η Υπηρεσία θα εξακολουθήσει να κεφαλαιοποιεί γνώση κατεξοχήν για τις Μονάδες Α και Β2, αλλά και εν γένει για στελέχη που συμμετέχουν σε Επιτροπές Παρακολούθησης και Παραλαβής έργων, συμμετέχοντας σε σεμινάρια, εργαστήρια και συνέδρια. Πεδία ανάπτυξης δεξιοτήτων με κατεξοχήν ενδιαφέρον συνιστούν ενδεικτικά τα ακόλουθα:

- Σχεδιασμός, διοίκηση και διαχείριση ποιότητας έργων αξιολόγησης
- Εξειδίκευση τεχνικών προδιαγραφών προκηρύξεων
- Ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών
- Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι αξιολόγησης
- Αξιολογήσεις εφαρμογής, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας
- Αξιολογήσεις επιπτώσεων
- Επίβλεψη και παραλαβή έργων αξιολογήσεων επιπτώσεων

Το κόστος συμμετοχής των ως άνω αρμοδίων στελεχών στις αντίστοιχες δράσεις, θα καλυφθεί από τους οικείους πόρους της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος Συνεργασίας.

2.4 Στρατηγική δημοσιοποίησης των ευρημάτων των αξιολογήσεων

Το Σχέδιο Αξιολόγησης και οι τροποποιήσεις του, καθώς και τα ευρήματα των Αξιολογήσεων θα παρουσιάζονται και θα εξετάζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία και θα εγκρίνει ή θα διατυπώνει τις παρατηρήσεις της.

Σε ότι αφορά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Σχέδιο Αξιολόγησης και οι τροποποιήσεις του, και οι Ετήσιες Εκθέσεις συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων σύνθεσης των συμπερασμάτων των οικείων αξιολογήσεων, θα διαβιβάζονται μέσω της πύλης SFC.

Για τα ενδιαφερόμενα μέρη της διασυνοριακής περιοχής και το ευρύ κοινό, το Σχέδιο Αξιολόγησης, οι εκθέσεις και τα ευρήματα των αξιολογήσεων, θα δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Προγράμματος και της Υπηρεσίας (www.greece-cyprus.eu, www.interreg.gr) και στους λογαριασμούς κοινωνικής δικτύωσης της Υπηρεσίας. Επίσης θα δημοσιεύονται στις ιστοσελίδες www.espa.gr και www.structuralfunds.org.cy. Παράλληλα, προβλέπεται η δημοσιοποίηση των ως άνω στοιχείων στο πλαίσιο ημερίδων, εργαστηρίων ή συνεδρίων.

Οι διαδικασίες αξιολόγησης συνδέονται και με τη Στρατηγική Επικοινωνίας του Προγράμματος, αφού μεταξύ άλλων, μέσω των αξιολογήσεων όχι μόνο θα εντοπισθούν τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις των έργων, αλλά στη συνέχεια θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιότητας και προβολής. Ειδικότερα, θα δημοσιοποιηθούν η πορεία υλοποίησης των έργων, τα αποτελέσματά τους, η επίτευξη των στόχων που τέθηκαν στο πλαίσιο τους, οι γενικές επιπτώσεις των έργων ή και οι επιπτώσεις σε συγκεκριμένους τομείς, οι επιδεικτικές πρακτικές και έργα.

Η Στρατηγική Επικοινωνίας θα παρακολουθείται σε ετήσια βάση παράλληλα με τις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης. Για μία πιο αποτελεσματική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν από την υλοποίηση της Επικοινωνιακής Στρατηγικής, μπορεί να διεξαχθεί ποιοτική έρευνα πεδίου.

2.5 Χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός

Με βάση τις προεκτιμήσεις του κόστους που απαιτείται για την υλοποίηση και υποστήριξη των αξιολογήσεων, ο ενδεικτικός συνολικός προϋπολογισμός του Σχεδίου Αξιολόγησης ανέρχεται σε 83.000,00€ (χωρίς ΦΠΑ). Πιο αναλυτικά, το Σχέδιο προβλέπει:

- Μία (1) Αξιολόγηση εφαρμογής το 2018 προκειμένου να τροφοδοτηθεί η ετήσια έκθεση του 2019, με προεκτίμηση κόστους 12.500 ευρώ.
- Μία (1) Αξιολόγηση επιπτώσεων το 2020 για όλους τους Άξονες Προτεραιότητας, Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος, προκειμένου να τροφοδοτηθεί η ετήσια έκθεση του 2021, με προεκτίμηση κόστους 26.500 ευρώ. Η εν λόγω αξιολόγηση θα βασίζεται σε επικαιροποίηση των στοιχείων της μελέτης εφαρμογής του 2018.
- Μία (1) Αξιολόγηση επιπτώσεων το 2022 για όλους τους Άξονες Προτεραιότητας, Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος προκειμένου να τροφοδοτηθεί η ετήσια έκθεση του 2023 και η σύνοψη των αξιολογήσεων. Προεκτίμηση κόστους 26.500 ευρώ. Αυτή περιλαμβάνει και πλήρη επικαιροποίηση της μελέτης εφαρμογής του 2018.
- Μία (1) Αξιολόγηση εφαρμογής το 2024 προκειμένου να τροφοδοτηθεί η τελική έκθεση του 2025, με προεκτίμηση κόστους 17.500 ευρώ. Σε αυτή συμπεριλαμβάνεται η επικαιροποίηση της μελέτης επιπτώσεων του 2022.

Εκτός από την Αξιολόγηση εφαρμογής του 2018, οι υπόλοιπες προβλέπονται να διεξαχθούν σε διάστημα μεγαλύτερο των τριών ετών, οπότε τονίζεται ότι θεωρούνται ενδεικτικές.

Προγραμματιζόμενες Αξιολογήσεις του Προγράμματος Συνεργασίας V-A «Ελλάδα – Κύπρος 2014-2020»

ΘΕΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΤΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ Π/Υ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
Αξιολόγηση υλοποίησης του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020»	2018	€ 12.500	Αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος Συνεργασίας σε ετήσια βάση, Υποβολή ετήσιας έκθεσης υλοποίησης για το σύνολο των δεικτών που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Συνεργασίας του 2019 ((Καν. (ΕΕ) 1303/2013-Άρθρο 50 & Καν. (ΕΕ)1299/2013-Άρθρο 14). Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της Στρατηγικής Επικοινωνίας. Παρακολούθηση της συμβολής του Προγράμματος Συνεργασίας στους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ετοιμασία Έκθεσης Τεκμηρίωσης αναθεωρήσεων Προγράμματος Συνεργασίας (εκ των προτέρων αξιολόγηση τροποποιήσεων (Καν. (ΕΕ) 2013/2013 Άρθρο 30) και της Έκθεσης Συμπερασμάτων των Αξιολογήσεων (Καν. (ΕΕ) 1303/2013- Άρθρο 114).
Τελική Αξιολόγηση υλοποίησης Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020»	2024	€ 17.500	Αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος Συνεργασίας, υποβολή τελικής έκθεσης υλοποίησης.
Αξιολόγηση των επιπτώσεων των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020»	2020	€ 26.500	Άξονας Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας στη διασυνοριακή περιοχή», Άξονας Προτεραιότητας 2 «Αποδοτική χρήση ενέργειας και βιώσιμες μεταφορές», Άξονας Προτεραιότητας 3 «Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων». Άξονας Προτεραιότητας 4: Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος Τροφοδότηση της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης 2021(Καν. (ΕΕ)1303/2013- Άρθρο 52& Καν. (ΕΕ)1299/2013-Άρθρο 14) και της Έκθεσης Συμπερασμάτων των Αξιολογήσεων (Καν. (ΕΕ) 1303/2013- Άρθρο 114).

ΘΕΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΤΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ Π/Υ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
Αξιολόγηση των επιπτώσεων των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020» .	2022	€ 26.500	Άξονας Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας στη διασυνοριακή περιοχή», Άξονας Προτεραιότητας 2 «Αποδοτική χρήση ενέργειας και βιώσιμες μεταφορές», Άξονας Προτεραιότητας 3 «Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων». Άξονας Προτεραιότητας 4: Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος Τροφοδότηση της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης 2023 (Καν. (ΕΕ)1303/2013- Άρθρο 52& Καν. (ΕΕ)1299/2013-Άρθρο 14) και της Έκθεσης Συμπερασμάτων των Αξιολογήσεων (Καν. (ΕΕ) 1303/2013- Άρθρο 114).
ΣΥΝΟΛΟ		€ 83.000	

2.6 Στρατηγική διαχείρισης ποιότητας των αξιολογήσεων

Το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας για τις αξιολογήσεις διαμορφώνεται με βάση τις αρχές της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας, του ήθους, της ποιότητας και της χρησιμότητας. Πιο συγκεκριμένα, η αρχή της διαφάνειας ενισχύεται με τη δημοσιότητα ενώ η αντικειμενικότητα καθορίζεται από το βαθμό αμεροληψίας και ανεξαρτησίας των εμπλεκόμενων.

Το ήθος αναφέρεται στη δεοντολογία, στην εχεμύθεια, στην ασφάλεια των πληροφοριών και κατεξοχήν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Η ποιότητα εξασφαλίζεται αν τόσο για τις προκηρύξεις εξειδικεύονται κατάλληλα κριτήρια επιλογής αναδόχων, όσο και για τα παραδοτέα εξειδικεύονται κριτήρια ελέγχου της επάρκειας τους.

Η χρησιμότητα, τέλος, αναφέρεται στον τρόπο διάδοσης και στην ικανή διάχυση της πληροφορίας, καθώς και στην παραγωγή πορισμάτων που συνεισφέρουν στις τυχόν αναθεωρήσεις του Προγράμματος.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, επικουρούμενη από την Κοινή Γραμματεία, είναι υπεύθυνη για την εξειδίκευση της στρατηγικής διαχείρισης ποιότητας των αξιολογήσεων εις τρόπον ώστε να υπηρετούν τον σκοπό τους και να επικοινωνούνται αποτελεσματικά με επαρκή δημοσιότητα.

Η ποιότητα τους είναι συνάρτηση μιας σειράς προϋποθέσεων αλλά και μέτρων τα οποία λαμβάνονται από την Υπηρεσία, έτσι ώστε να απαντούν με συγκεκριμένο και σαφή τρόπο στα ερωτήματα, να παρουσιάζουν επαρκή τεκμηρίωση και να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία για την περαιτέρω βελτίωση του προγραμματισμού και της υλοποίησης του Προγράμματος.

Οι εν λόγω παράμετροι / προϋποθέσεις είναι πολλές όπως λόγου χάριν η εγγυημένη διαθεσιμότητα στατιστικών δεδομένων και δεδομένων του συστήματος πληροφόρησης του Προγράμματος, η πρόβλεψη ικανού χρόνου για την προετοιμασία και προκήρυξη τους, ο καθορισμός αναλυτικών κριτηρίων ζητούμενης εμπειρίας, δεξιοτήτων, μεθοδολογίας και οργάνωσης της ομάδας έργου. Το τελευταίο άπτεται της ακρίβειας των τεχνικών προδιαγραφών, τόσο σε ότι αφορά τους προσφέροντες, όσο και σε ότι αφορά το φυσικό αντικείμενο των έργων.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης κατά την πάγια πρακτική της συνεργάζεται στενά στον τομέα αυτό με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΥΣΣΑ και τα στελέχη του INTERACT.

Επίσης εφαρμόζει στην επιλογή των αναδόχων ένα σύστημα κριτηρίων που εγγυάται την ανεξαρτησία και αμεροληψία των εξωτερικών αξιολογητών. Περαιτέρω, σε τεχνικό επίπεδο, περιλαμβάνει τη διάσταση της κατανόησης των απαιτήσεων και της σαφήνειας της πρότασης του υποψηφίου, της μεθοδολογικής επάρκειας και της ποιότητας της προσφερόμενης υπηρεσίας, της αποτελεσματικής διοίκησης και στελέχωσης της ομάδας έργου.

Για κάθε έργο αξιολόγησης ορίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής. Η Επιτροπή αυτή διασφαλίζει την τεχνική αρτιότητα της μεθοδολογίας αξιολόγησης του Προγράμματος, καθώς και την αντικειμενικότητα της, ενώ παράλληλα διευκολύνει την εκπόνηση του έργου με την παροχή στοιχείων και την υποβολή σχολίων επί των παραδοτέων του. Παράλληλα, εφόσον κριθεί σκόπιμο, απευθύνει προειδοποιήσεις συμμόρφωσης εντός συγκεκριμένου χρόνου και μπορεί να αποφασίζει περί ενδεχόμενης διακοπής του έργου, σε περιπτώσεις όπου δημιουργούνται απρόβλεπτες συνθήκες ή σε περιπτώσεις υπαιτιότητας του αναδόχου, επιβάλλοντας στη δεύτερη περίπτωση τις προβλεπόμενες από την εκάστοτε σύμβαση ποινικές ρήτρες.

Σημαντικά ακόμη στοιχεία που καθορίζουν την ποιοτική διενέργεια της αξιολόγησης είναι η ετοιμασία αναλυτικών τεχνικών προδιαγραφών, η διαβούλευση τους και η ευρεία δημοσιοποίηση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Για την εκτέλεση των αξιολογήσεων σημαντικά στοιχεία είναι οι ρητές προβλέψεις στις συμβάσεις με τους αναδόχους όπως π.χ. εναρκτήρια συνάντηση για αμφίδρομη ενημέρωση, υποβολή έκθεσης έναρξης και μηνιαίων εκθέσεων προόδου, πρόβλεψη οροσήμων, έλεγχος παραδοτέων με τη χρήση πολυκριτηριακού εντύπου αξιολόγησης, διαδικασία τερματισμού λόγω χαμηλής ποιότητας υπηρεσιών.

Η εναρκτήρια συνάντηση και η υποβολή έκθεσης έναρξης, παρέχουν τη δυνατότητα στην Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής να παρεμβαίνει όποτε είναι αναγκαίο σε κρίσιμες παραμέτρους της υλοποίησης, όπως είναι η βελτίωση της μεθοδολογίας που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί, η επισήμανση τυχόν προβλημάτων που μπορούν να

ανακύψουν κλπ. Επίσης, η χρήση συγκεκριμένων προδιαγραφών προετοιμασίας των παραδοτέων από τον ανάδοχο βελτιώνει τη σαφήνεια και το χρηστικό χαρακτήρα των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην τήρηση των υποχρεώσεων της Υπηρεσίας για την υποβολή εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Επιπλέον, η ποιότητα συναρτάται άμεσα με το επίπεδο γνώσης και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στα έργα αξιολόγησης, γι' αυτό και η διάχυση πληροφόρησης/γνώσης και οι εκπαιδευτικές δράσεις είναι μία συνεχιζόμενη διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Σχεδιαζόμενες Αξιολογήσεις

3.1 Περιγραφή

Με συνέπεια στην αποδιδόμενη έμφαση στο ρόλο της αξιολόγησης κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, το Σχέδιο Αξιολόγησης προβλέπει 2 αξιολογήσεις εφαρμογής και 2 αξιολογήσεις επιπτώσεων.

Οι πρώτες, θα είναι εργαλείο επίκαιρου ελέγχου του προγραμματικού σχεδιασμού, τεκμηρίωσης ενός ενδεχομένως απαραίτητου ανασχεδιασμού, καθώς και απολογισμού των επιδόσεων εφαρμογής του Προγράμματος κατά τη λήξη.

Οι δεύτερες, θα είναι ένα εξίσου απαραίτητο εργαλείο για την παροχή έγκυρης τεκμηρίωσης για το εάν οι πόροι, όχι μόνο δαπανήθηκαν όπως προγραμματίστηκε, αλλά κατεξοχήν παρήγαγαν θετική αλλαγή και ωφέλειες για τη διασυνοριακή περιοχή.

Και οι δύο κατηγορίες αξιολογήσεων θα συνδέονται με τη λογική της παρέμβασης του Προγράμματος η οποία αρθρώθηκε με σαφείς Ειδικούς Στόχους που συνδέονται με: τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, την επιχειρηματική εξωστρέφεια, την ενέργεια, το περιβάλλον και τις μεταφορές, τη διαχείριση κινδύνων, την ελκυστικότητα της περιοχής, το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, τα απόβλητα και τους υδάτινους πόρους.

Με τα τρέχοντα δεδομένα, η αξιολόγηση του Σχεδίου Επικοινωνίας του Προγράμματος συμπεριλαμβάνεται στις αξιολογήσεις εφαρμογής ενώ ενδέχεται, ενισχυτικά, να εκπονηθεί σχετική έρευνα πεδίου.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω, οι Αξιολογήσεις εφαρμογής θα αποδώσουν τις συνιστώσες για την ορθότητα και συνέπεια της στρατηγικής, το σύστημα στόχων, την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα, τους μηχανισμούς παρακολούθησης, διαχείρισης, ελέγχου και αξιολόγησης των παρεμβάσεων.

Οι αξιολογήσεις επιπτώσεων θα αποτυπώσουν το βαθμό εκπλήρωσης των Ειδικών Στόχων και θα προσδιορίσουν τα πραγματικά αποτελέσματα του Προγράμματος ως καθαρή επενέργεια των συγκεκριμένων παρεμβάσεων που χρηματοδοτήθηκαν.

Με τις αξιολογήσεις θα τροφοδοτηθούν οι ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης που θα αναφερθούν πέραν των άλλων και στην πρόοδο εφαρμογής του Σχεδίου Αξιολόγησης.

Συνοπτικά λοιπόν, το Σχέδιο προβλέπει:

- ✓ Το 2018 μία (1) Αξιολόγηση εφαρμογής προκειμένου να τροφοδοτηθεί η ετήσια έκθεση του 2019.
- ✓ Το 2020 μία (1) Αξιολόγηση επιπτώσεων για όλους τους Άξονες Προτεραιότητας, Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος, προκειμένου να τροφοδοτηθεί η ετήσια έκθεση του 2021. Η εν λόγω αξιολόγηση θα βασίζεται σε επικαιροποίηση των στοιχείων της μελέτης εφαρμογής του 2018.
- ✓ Το 2022 μία (1) Αξιολόγηση επιπτώσεων για όλους τους Άξονες Προτεραιότητας, Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος προκειμένου να τροφοδοτηθεί η ετήσια έκθεση του 2023 και η σύνοψη των αξιολογήσεων. Αυτή θα περιλαμβάνει και πλήρη επικαιροποίηση της μελέτης εφαρμογής του 2018.
- ✓ Το 2024 μία (1) Αξιολόγηση εφαρμογής προκειμένου να τροφοδοτηθεί η τελική έκθεση του 2025. Σε αυτή συμπεριλαμβάνεται η επικαιροποίηση της μελέτης επιπτώσεων του 2022.

Ακολουθεί η αναλυτική περιγραφή τους.

1	
Αξιολόγηση υλοποίησης του Προγράμματος Συνεργασίας InterregV-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020»	
Αντικείμενο αξιολόγησης	Η αξιολόγηση θα εξετάσει τον τρόπο υλοποίησης και διαχείρισης του Προγράμματος Συνεργασίας. Μέσω αυτής θα εντοπιστούν τα προβλήματα υλοποίησης, τα αίτια και ο τρόπος που αυτά δημιουργήθηκαν, με σκοπό τη διόρθωσή τους και την ομαλή ολοκλήρωση και θα προταθεί πιθανή αναθεώρηση του Προγράμματος και επανεξέταση των στόχων του πλαισίου επίδοσης, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση του οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος όπως διαμορφώθηκε κατά την τελευταία πενταετία.

	<p>Θα εξεταστεί ακόμη, ο έλεγχος της πορείας του Προγράμματος προς την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Στρατηγικής ΕΥΡΩΠΗ 2020.</p> <p>Επίσης, θα εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα της Στρατηγικής Επικοινωνίας.</p> <p>Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα αξιοποιηθούν για τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης εφαρμογής του 2019.</p>
Περιεχόμενο	Τα περιεχόμενα των υπό αξιολόγηση στοιχείων είναι όλες οι επενδυτικές προτεραιότητες/ειδικοί στόχοι των Αξόνων Προτεραιότητας.
Κριτήριο αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • η συνάφεια του Προγράμματος με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που πρέπει να καλύψει • η αποτελεσματικότητα του Προγράμματος σε σχέση με την επίτευξη των στόχων που είχαν αρχικά τεθεί • η αποδοτικότητα των στόχων του Προγράμματος που επιτεύχθηκαν σε σχέση με το κόστος τους • η προβολή και αναγνωρισιμότητα της πολιτικής, του Προγράμματος, των πράξεων και του ρόλου της Ένωσης • η καταλληλότητα του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του Προγράμματος Συνεργασίας • η συνεισφορά του Προγράμματος στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 • η προώθηση των οριζόντιων αρχών του Προγράμματος
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>α) Ποιος ο βαθμός συνάφειας του Προγράμματος με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που πρέπει να καλύψει; Είναι συνεπής προς τις ανάγκες η διαμορφωθείσα λογική της παρέμβασης;</p> <p>β) Αποτελεσματικότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιος ο βαθμός υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ; • Ποιες οι τυχόν αποκλίσεις από την προοπτική επίτευξης των στόχων υλοποίησης του οικονομικού και φυσικού αντικειμένου, Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και Θεματικών Στόχων; • Ποιοι οι παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι τυχόν αποκλίσεις; <p>γ) Αποδοτικότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιο το επίπεδο της αποδοτικότητας των έργων; • Ποιες οι αποκλίσεις του κόστους υλοποίησης ανά δείκτη εκροών σε σχέση με το αντίστοιχο προγραμματικό και σε ποιους παράγοντες οφείλονται; • Υπάρχει επάρκεια πόρων για την επίτευξη των στόχων των δεικτών εκροών και αποτελέσματος; <p>δ) Είναι επαρκής η ενημέρωση, των ωφελούμενων και των δικαιούχων, για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα και για τους στόχους αυτών;</p> <p>ε) Πραγματοποιείται η Στρατηγική Επικοινωνίας σύμφωνα με τους στόχους που είχαν τεθεί; Ποια είναι η πρόοδος όσον αφορά στην επίτευξη των σχετικών εκροών;</p> <p>στ) Έχουν προκύψει συγκυριακοί παράγοντες που επηρεάζουν το Πρόγραμμα; Απαιτείται αναθεώρηση προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα; Τι πρέπει να γίνει ώστε το Πρόγραμμα να είναι περισσότερο αποτελεσματικό;</p> <p>ζ) Τηρείται η συνέπεια του Προγράμματος κατά την υλοποίηση, με τις οριζόντιες πολιτικές της Ε.Ε.;</p>
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση SWOT

	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση τεχνικών εκτίμησης / μέτρησης της συνάφειας (εσωτερικής και εξωτερικής) και συνέργειας • Ανάλυση στοιχείων υλοποίησης από το σύστημα παρακολούθησης, μελέτη φυσικής και χρηματοοικονομικής προόδου με εκτίμηση δεικτών απορρόφησης, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας • Εκτίμηση εκροών και αποτελεσμάτων σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας, ειδικού στόχου, κατηγοριών παρέμβασης, επικαιροποίηση των τιμών των δεικτών • Έρευνα με ερωτηματολόγια ή/και συνεντεύξεις σε δικαιούχους και φορείς εμπλεκόμενους στο σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης των παρεμβάσεων • Βιβλιογραφική έρευνα
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> • Προγραμματικό έγγραφο, στρατηγική επικοινωνίας, οδηγοί προσκλήσεων, κριτήρια επιλογής και ενταγμένα έργα, ετήσιες εκθέσεις, σύστημα διαχείρισης και ελέγχου. • Πρωτογενή στοιχεία υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (εντάξεις, συμβάσεις, δαπάνες) από το σύστημα παρακολούθησης της υλοποίησης του Προγράμματος και τους δικαιούχους. • Δευτερογενή στοιχεία από φορείς τομεακών πολιτικών (υπουργεία, ινστιτούτα κλπ) και στατιστικές υπηρεσίες ως προς τις τιμές των δεικτών αποτελέσματος. • Δεδομένα έρευνας πεδίου, ερωτηματολογίων ή/και συνεντεύξεων • Δείκτες της στρατηγικής Ευρώπη 2020.

Ως προς τα στατιστικά δεδομένα και τα δεδομένα του συστήματος παρακολούθησης, ο σχεδιασμός του Προγράμματος έχει προσδιορίσει πλήρως τις σχετικές ανάγκες. Για μεν τους δείκτες εκροών, πηγή θα είναι το σύστημα παρακολούθησης του Προγράμματος, για δε τους δείκτες αποτελεσμάτων οι πηγές που αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Δείκτες αποτελεσμάτων και πηγές δεδομένων τους

Ειδικός Στόχος	Δείκτης	Πηγές δεδομένων
1.1	Φυσικά πρόσωπα που αλληλεπιδρούν επιγραμματικά (on-line) με δημόσιες αρχές κατά τους τελευταίους 12 μήνες (ποσοστό φυσικών προσώπων που αλληλεπιδρούν).	Eurostat - ΤΠΕ Έρευνα νοικοκυριών
1.2	Αξία ετήσιων εξαγωγών (εκτός πετρελαιοειδών) (ευρώ)	ΕΛΣΤΑΤ, Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου
2.1	Μεταβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας (Kwh/τ.μ. ετησίως).	Έρευνα πεδίου*
2.2	Βελτίωση του μέσου ετήσιου επιπέδου αερίων ρύπων σε αστικές περιοχές άνω των 120.000 κατοίκων (αριθμός).	Έρευνα πεδίου*
2.3	Αύξηση της επιβατικής κίνησης στους λιμένες που	EUROSTAT / ΕΛΣΤΑΤ /

Ειδικός Στόχος	Δείκτης	Πηγές δεδομένων
	επωφελούνται από τις παρεμβάσεις (αριθμός).	Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου
3.1	Αύξηση στον ωφελούμενο πληθυσμό (ποσοστό).	σύστημα παρακολούθησης του Προγράμματος
3.2	Μεταβολή στις ετήσιες διανυκτερεύσεις σε τουριστικά καταλύματα (εκατομμύρια διανυκτερεύσεις).	ΕΛΣΤΑΤ / Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου
3.3	Επιφάνεια που καλύπτεται από θεσμικές ρυθμίσεις ή κοινά σχέδια δράσης για την υλοποίηση του ΘΧΣ km ²	σύστημα παρακολούθησης του Προγράμματος
3.4	Ποσοστό των οικιακών αποβλήτων που εκτρέπονται από την ταφή (ποσοστό).	Φορείς Διαχείρισης Στερεών Απορριμμάτων / Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου

* Οι έρευνες πεδίου για τους δείκτες αποτελέσματος των ειδικών στόχων 2.1 και 2.2 αφορούν: α) μία Έρευνα Βαρόμετρο Ενεργειακής Εξοικονόμησης με 3 μετρήσεις το 2018, το 2021 και το 2023, β) μία Έρευνα Βαρόμετρο Κατάστασης Αστικού Περιβάλλοντος με 3 επίσης μετρήσεις το 2018, το 2021 και το 2023.

2&3	
Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020».	
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Η αξιολόγηση έχει ως στόχο να αποτυπώσει τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των τεσσάρων (4) Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος και να εκτιμήσει το βαθμό που οι παρεμβάσεις αυτές συνέβαλαν στα αποτελέσματα και στις επιπτώσεις, αναμενόμενες ή μη. Τελικό σκοπό θα έχει να διαπιστωθεί αν οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν συνέβαλαν στην ενίσχυση της αειφορίας και ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της διασυνοριακής περιοχής.</p> <p>Θα διαπιστωθεί κατά πόσο οι δράσεις συνεισέφεραν:</p> <ul style="list-style-type: none"> στην αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ και στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ στην αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας, στη μείωση αερίων ρύπων στις αστικές περιοχές και στην ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και της ασφάλειας στις θαλάσσιες μεταφορές. στη βελτίωση ποιοτικά και ποσοτικά της άμεσης ανταπόκρισης στη διαχείριση κινδύνων, στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος με σκοπό τη βελτίωση της ελκυστικότητάς τους, καθώς και στην προστασία των υδατικών πόρων.
Περιεχόμενο	<p>Αφορά τους εξής ειδικούς στόχους:</p> <ul style="list-style-type: none"> Αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ (1.1) Ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ (1.2)

	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας στα δημόσια κτίρια (2.1) • Μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος από τις δημόσιες μεταφορές σε αστικές περιοχές με σημαντική αέρια ρύπανση (2.2) • Ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και της ασφάλειας στις θαλάσσιες μεταφορές (2.3) • Βελτίωση της από κοινού διαχείρισης κινδύνων από φυσικές, τεχνολογικές και ανθρωπιστικές καταστροφές (3.1) • Βελτίωση της ελκυστικότητας των περιοχών φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος (3.2.) • Βελτίωση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και της διαχείρισης της παράκτιας ζώνης • Βελτίωση της αποδοτικότητας στη χρήση των αποβλήτων και των υδατικών πόρων (3.4.) • Αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος (4.1) <p><i>Στο εγγύς μέλλον, μετά και από ένα ικανό βαθμό ενεργοποίησης του Προγράμματος, η Υπηρεσία θα εξειδικεύσει την εστίαση των αξιολογήσεων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων σε συγκεκριμένους ειδικούς στόχους.</i></p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων ως προς την επίτευξη των στόχων που είχαν αρχικά τεθεί • Η επίπτωση των παρεμβάσεων στους ωφελούμενους, αλλά και γενικότερα στην διασυνοριακή περιοχή • Η βιωσιμότητα των παρεμβάσεων και μετά τη λήξη τους • Η καταλληλότητα του αρχικού σχεδιασμού των οικείων ειδικών στόχων σε σχέση με τις ανάγκες που όφειλε να καλύψει. • Η προστιθέμενη διασυνοριακή αξία των οικείων παρεμβάσεων
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σε ποιο βαθμό και με ποιο τρόπο επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί στο πλαίσιο των ως άνω ειδικών στόχων; 2. Αυξήθηκε η χρήση των ΤΠΕ σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος; 3. Ενισχύθηκε η εξωστρέφεια των ΜΜΕ της διασυνοριακής περιοχής; 4. Βελτιώθηκε η ενεργειακή αποδοτικότητα των δημόσιων κτηρίων της διασυνοριακής περιοχής και σε ποιο βαθμό; 5. Υπήρξε εξοικονόμηση ενέργειας στις δημόσιες μεταφορές σε αστικές περιοχές της διασυνοριακής περιοχής; 6. Ενισχύθηκε η διαλειτουργικότητα και η ασφάλεια στις θαλάσσιες μεταφορές; 7. Βελτιώθηκε η από κοινού διαχείριση κινδύνων από φυσικές, τεχνολογικές και ανθρωπιστικές καταστροφές; 8. Βελτιώθηκε η ελκυστικότητα των περιοχών φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος της διασυνοριακής περιοχής ; 9. Βελτιώθηκε η αποδοτικότητα στη χρήση των αποβλήτων και των υδατικών πόρων; 10. Σε ποιο βαθμό οι αλλαγές (θετικές και αρνητικές) που παρατηρήθηκαν (αναμενόμενες και μη) μπορούν να αποδοθούν στην υλοποίηση των αντίστοιχων παρεμβάσεων; 11. Είναι οι παρεμβάσεις συμβατές με μία βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων; 12. Θα διατηρηθούν τα οφέλη που παράχθηκαν από τις παρεμβάσεις και μετά την λήξη της χρηματοδότησης; 13. Σε ποιο βαθμό ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων ήταν κατάλληλος να

	<p>αντιμετωπίσει τις ανάγκες;</p> <p>14. Υλοποιήθηκαν οι οικείες παρεμβάσεις όπως είχαν σχεδιαστεί και αν όχι ποιοι οι λόγοι;</p> <p>15. Ποια η προστιθέμενη διασυνοριακή αξία των παρεμβάσεων, σε όρους ποιότητας, εστίασης στα αποτελέσματα και συμμετοχής; Δημιούργησε το Πρόγραμμα, πέραν των δικαιούχων, θετικές επιπτώσεις στη διασυνοριακή περιοχή; Υπήρξαν συνέργειες του Προγράμματος με αντίστοιχες τοπικές, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές;</p> <p>16. Σε ποιο βαθμό η Τεχνική Βοήθεια συνέβαλε στην επιλογή και χρηματοδότηση έργων υψηλής προστιθέμενης αξίας, στην επίτευξη των στόχων και στην προβολή του Προγράμματος;</p> <p>Στο εγγύς μέλλον, τα ως άνω ερωτήματα θα εξειδικευθούν σύμφωνα με την εστίαση των αξιολογήσεων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων σε συγκεκριμένους ειδικούς στόχους.</p>
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> • Theory based αξιολόγηση σε σχέση με τους ειδικούς στόχους και τους δείκτες αποτελέσματος του Προγράμματος για την τεκμηρίωση των μεταβολών, την εκτίμηση της καθαρής επενέργειας του Προγράμματος, την κατανόηση και περιγραφή των μηχανισμών που σχημάτισαν τις επιθυμητές αλλαγές. • Ανάλυση δεδομένων δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων από το σύστημα παρακολούθησης της υλοποίησης. • Έρευνες πεδίου/συνεντεύξεις δικαιούχων και εμπειρογνομόνων ή και ομάδες εστίασης (focusgroups), casestudies • Βιβλιογραφική έρευνα
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> • Προγραμματικό κείμενο, ενταγμένα έργα, ετήσιες εκθέσεις. • Πρωτογενή στοιχεία υλοποίησης (εντάξεις, συμβάσεις, δαπάνες) από το σύστημα παρακολούθησης της υλοποίησης του Προγράμματος. • Δευτερογενή στοιχεία από φορείς τομεακών πολιτικών (υπουργεία, ινστιτούτα κλπ) και στατιστικές υπηρεσίες ως προς τις τιμές των δεικτών αποτελέσματος. • Δεδομένα έρευνας πεδίου, ερωτηματολογίων ή/και συνεντεύξεων, ομάδων εστίασης και casestudies

4	
Τελική αξιολόγηση του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020	
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Η τελική αξιολόγηση του Προγράμματος, έχει ως στόχο να αποτυπώσει τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων και να εκτιμήσει το βαθμό που οι παρεμβάσεις συνέβαλαν σε αυτά.</p> <p>Θα διερευνηθεί αν οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν συνέβαλαν στην επίλυση των προβλημάτων και των προκλήσεων που αρχικά στόχευαν.</p> <p>Η εν λόγω αξιολόγηση θα περιλαμβάνει και την Έκθεση Σύνοψης, με τα αποτελέσματα όλων των προηγούμενων αξιολογήσεων.</p> <p>Επιπλέον, η αξιολόγηση αυτή θα περιλαμβάνει τον έλεγχο της πορείας του Προγράμματος προς την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Στρατηγικής «ΕΥΡΩΠΗ 2020» και θα εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας, η οποία θα γίνει με βάση τους</p>

	<p>επικοινωνιακούς στόχους που έχουν συμπεριληφθεί στη Στρατηγική Επικοινωνίας του Προγράμματος.</p> <p>Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα αξιοποιηθούν για τη σύνταξη της τελικής έκθεσης εφαρμογής του Προγράμματος.</p>
Περιεχόμενο	<p>Η τελική αξιολόγηση θα αφορά σε όλες τις επενδυτικές προτεραιότητες /ειδικούς στόχους, αφού θα συνοψίζει τα αποτελέσματα όλων των αξιολογήσεων που προηγήθηκαν.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Η καταλληλότητα του αρχικού σχεδιασμού του Προγράμματος σε σχέση με τις ανάγκες που όφειλε να καλύψει • Η αποτελεσματικότητα του Προγράμματος σε σχέση με την επίτευξη των στόχων που είχαν αρχικά τεθεί • Η αποδοτικότητα των στόχων του Προγράμματος που επιτεύχθηκαν σε σχέση με το κόστος τους • Η επίπτωση του Προγράμματος στους ωφελούμενους, αλλά και γενικότερα στην περιοχή • Η βιωσιμότητα των ωφελειών του Προγράμματος και μετά τη λήξη του • Η προβολή και ορατότητα των παρεμβάσεων, του Προγράμματος και του ρόλου της Ένωσης
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>α) Ποιος ο βαθμός συνάφειας του Προγράμματος με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που έπρεπε να καλύψει; Ήταν συνεπής προς τις ανάγκες η διαμορφωθείσα λογική της παρέμβασης;</p> <p>β) Αποτελεσματικότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιος ο βαθμός υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ; • Ποιοι οι παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι τυχόν αποκλίσεις; <p>γ) Αποδοτικότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιο το επίπεδο της αποδοτικότητας των έργων; • Ποιες οι αποκλίσεις του κόστους υλοποίησης ανά δείκτη εκροών σε σχέση με το αντίστοιχο προγραμματικό και σε ποιους παράγοντες οφείλονται; • Υπήρχε επάρκεια πόρων για την επίτευξη των στόχων των δεικτών εκροών και αποτελέσματος; <p>δ) Ήταν επαρκής η ενημέρωση, των ωφελούμενων και των δικαιούχων, για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα και για τους στόχους αυτών;</p> <p>ε) Πραγματοποιήθηκε η Στρατηγική Επικοινωνίας σύμφωνα με τους στόχους που είχαν τεθεί;</p> <p>στ) Τηρήθηκε η συνέπεια του Προγράμματος κατά την υλοποίηση, με τις οριζόντιες πολιτικές της Ε.Ε.;</p> <p>ζ) Σε ποιο βαθμό και με ποιο τρόπο επιτεύχθηκαν οι Ειδικοί Στόχοι του Προγράμματος;</p> <p>η) Ποια είναι τα επιθυμητά και μη επιθυμητά αποτελέσματα των οικείων παρεμβάσεων;</p> <p>θ) Σε ποιο βαθμό οι αλλαγές (θετικές και αρνητικές) που παρατηρήθηκαν (αναμενόμενες και μη) μπορούν να αποδοθούν στην υλοποίηση των αντίστοιχων παρεμβάσεων;</p> <p>ι) Ήταν οι παρεμβάσεις συμβατές με μία βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων;</p>

	<p>κ) Θα διατηρηθούν τα οφέλη που παράχθηκαν από τις παρεμβάσεις και μετά την λήξη της χρηματοδότησης;</p> <p>λ) Υλοποιήθηκαν οι οικείες παρεμβάσεις όπως είχαν σχεδιαστεί και αν όχι ποιοι οι λόγοι;</p> <p>μ) Ποια η προστιθέμενη διασυννοριακή αξία των παρεμβάσεων, σε όρους ποιότητας, εστίασης στο αποτέλεσμα και συμμετοχής;</p>
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση SWOT • Χρήση τεχνικών εκτίμησης / μέτρησης της συνάφειας (εσωτερικής και εξωτερικής) και συνέργειας • Ανάλυση στοιχείων υλοποίησης από το σύστημα παρακολούθησης, μελέτη φυσικής και χρηματοοικονομικής προόδου με εκτίμηση δεικτών απορρόφησης, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας • Εκτίμηση εκροών και αποτελεσμάτων σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας, ειδικού στόχου, κατηγοριών παρέμβασης, επικαιροποίηση των τιμών των δεικτών • Έρευνα με ερωτηματολόγια ή/και συνεντεύξεις σε δικαιούχους και φορείς εμπλεκόμενους στο σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης των παρεμβάσεων • Βιβλιογραφική έρευνα
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> • Προγραμματικό έγγραφο, στρατηγική επικοινωνίας, οδηγοί προσκλήσεων, κριτήρια επιλογής και ενταγμένα έργα, ετήσιες εκθέσεις, σύστημα διαχείρισης και ελέγχου. • Πρωτογενή στοιχεία υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (εντάξεις, συμβάσεις, δαπάνες) από το σύστημα παρακολούθησης της υλοποίησης του Προγράμματος και τους δικαιούχους. • Δευτερογενή στοιχεία από φορείς τομεακών πολιτικών (υπουργεία, ινστιτούτα κλπ) και στατιστικές υπηρεσίες ως προς τις τιμές των δεικτών αποτελέσματος. • Δεδομένα έρευνας πεδίου, ερωτηματολογίων ή/και συνεντεύξεων • Δείκτες της στρατηγικής Ευρώπη 2020.

3.2 Διάρκεια και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

Το Σχέδιο εκτείνεται χρονικά μέχρι την 15/2/2025, ημερομηνία υποβολής της Τελικής Έκθεσης του Προγράμματος. Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τη ροή των αντίστοιχων υποχρεώσεων ως προς τις Ετήσιες Εκθέσεις, με τις ημερομηνίες υποβολής των τεσσάρων Αξιολογήσεων του Προγράμματος.

Έτος	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ετήσιες εκθέσεις/ Τελική Έκθεση	30/6	31/5	30/6	31/5	31/5	31/5	31/5		15/2
Σύνοψη αξιολογήσεων						31/12			
Αξιολογήσεις εφαρμογής			28/2					31/10	
Αξιολογήσεις επιπτώσεων					28/2		28/2		

Επειδή, απρόβλεπτες για την ώρα ανάγκες, μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια του Προγράμματος, το Σχέδιο θα επανεξετάζεται από την Υπηρεσία και την Επιτροπή Παρακολούθησης. Η Υπηρεσία μπορεί να δρομολογήσει ad hoc αξιολογήσεις εάν αυτό κριθεί σκόπιμο κατά τη διάρκεια του Προγράμματος.